

VERKIEZINGSPROGRAMMA GROENLINKS DE BILT 2022-2026

VOOR EEN BRUISENDE GEMEENTE DE BILT

**GROEN
LINKS**
DE BILT

INLEIDING

Voor je ligt het verkiezingsprogramma van GroenLinks De Bilt 2022-2026. Een verkiezingsprogramma dat eerlijk, groen en sociaal is. Waarin plek is voor iedereen, arm en rijk, jong en oud, homo en hetero, wit en zwart en alles ertussenin. Want dat is waar GroenLinks De Bilt voor staat. Een inclusieve gemeente waarin we solidair zijn met elkaar én met de volgende generaties. GroenLinks De Bilt legt extra accent op kinderen, jeugdigen en jonge gezinnen. Dat past bij onze visie en ons streven naar een eerlijke samenleving die niet alleen solidair is met kwetsbare mensen, maar ook met toekomstige generaties. Want investeren in de jeugd is investeren in de maatschappij van de toekomst.

Wij zetten ons in voor een gemeente waarin een fatsoenlijk dak boven het hoofd voor iedereen bereikbaar is. Een gemeente waar de leefbaarheid in onze kernen en wijken centraal staat. Waar ondersteuning en zorg gebaseerd is op vertrouwen, solidariteit en samenwerking. Een gemeente waarin alle kinderen en jongeren eerlijke en gelijke kansen krijgen. Een gemeente die transparant bestuurd wordt en waar de stem van de inwoner meetelt. Een betrouwbare gemeente die samenwerkt met haar inwoners.

En natuurlijk een gemeente waarin we allemaal ons steentje bijdragen aan het oplossen van de klimaatcrisis. Want de klimaatcrisis is de grootste opgave van onze tijd. Het tegengaan van de opwarming van de aarde vergt al onze daadkracht, creativiteit en wil tot samenwerking. Wachten kan niet meer: we moeten nú de handen uit de mouwen steken. We zijn het verplicht aan onszelf én de toekomstige generaties.

ONS VERKIEZINGSPROGRAMMA

1.	Iedereen heeft recht op een fatsoenlijk dak boven het hoofd Wonen en huisvesting	4
2.	Iedereen heeft recht op een fijne buurt Groene, gezonde en veilige leefomgeving	12
3.	Iedereen moet mee kunnen doen Werk, welzijn en zorg	23
4.	Iedereen heeft recht op een fijne jeugd en een kansrijke toekomst Jeugd en jongeren	31
5.	Iedereen zet zich in voor het klimaat Energie en duurzaamheid	39
6.	We doen het samen, financieel verantwoord en met een open blik Bestuurscultuur, participatie en financiële verantwoording	48
	Kandidatenlijst 2022	56

Met een prachtige lijst gaan we hiervoor! Doe je mee?

HOOFDSTUK 1 WONEN EN HUISVESTING

HOOFDSTUK 1

IEDEREEN HEEFT RECHT OP EEN FATSOENLIJK DAK BOVEN HET HOOFD

Wonen is een grondrecht: iedereen heeft recht op een fatsoenlijk dak boven het hoofd. We bevinden ons echter in een landelijke wooncrisis waarin dat grondrecht niet meer vanzelfsprekend is. Dat merken we ook in gemeente De Bilt: de wachtlijst voor een sociale huurwoning bedraagt gemiddeld 10 jaar waardoor starters en mensen met lagere inkomens nauwelijks aan een woning kunnen komen. Huurwoningen op de vrije markt zijn voor veel mensen onbetaalbaar en de enorme stijging van de huizenprijzen in onze gemeente zorgt ervoor dat veel starters kansloos zijn op de woningmarkt. Tot 2030 wordt in de gemeente een tekort aan 1.130 woningen verwacht, waar vooral jongeren, studenten, starters, singles en ouderen de dupe van worden. Tegelijkertijd zijn er mensen die bovenmatig profiteren van speculatie met woningen.

Hier wil GroenLinks De Bilt verandering in brengen door te zorgen voor voldoende duurzame en passende woonruimte. Dat doen wij door met slimme oplossingen de bestaande woonvoorraad beter te benutten en door nieuwe woningen te bouwen, met respect voor onze open ruimte en natuur.

GroenLinks De Bilt wil het volgende realiseren:

SLIMME, CREATIEVE OPLOSSINGEN

We onderzoeken de mogelijkheid tot het aanpassen van bestaande woningen. Door restructuurde beter te gebruiken om kleinschalige woonvormen neer te zetten, door herstructurering (sloop en nieuwbouw) en door het omvormen van leegstaande bedrijfspanden kunnen we sneller die woningen toevoegen waaraan de komende decennia de grootste behoefte is: één- en tweepersoonswoningen, woningen voor studenten, starters en ouderen, en nieuwe woonvormen. De gemeente onderzoekt of zij zelf of in samenwerking met de Woonstichting SSW grond kan kopen om deze vervolgens beschikbaar te stellen aan ontwikkelaars die zich kunnen vinden in de bouwopgave van de gemeente (zogenoemde grondpolitiek). Wanneer met ontwikkelende partijen geen resultaat bereikt kan worden, gebruikt de gemeente haar doelgroepen verordening om dit af te dwingen.

LEEGSTAANDE BEDRIJFS- EN KANTOORPANDEN WORDEN TOT WONINGEN OMGEVORMD

Leegstaande panden zoals kantoren en winkels bieden een mooie kans om binnen de bebouwde omgeving nieuwe woningen te realiseren. Omdat de gemeente maar beperkt zeggenschap heeft over panden waar ze geen eigenaar van is, stimuleren we omvorming via subsidieregelingen of wijzigingen in het bestemmingsplan. We maken een leegstandsregister dat hiervoor transparant gebruikt wordt.

WE BOUWEN NIEUWE WONINGEN

Nieuwbouw is een belangrijk instrument waarmee we in de gemeente De Bilt niet alleen de woningvoorraad, maar ook de verdeling van die voorraad kunnen beïnvloeden. GroenLinks De Bilt ziet voldoende mogelijkheden voor bebouwing binnen de bebouwde kom, waarbij op daarvoor geschikte locaties ook kan worden gedacht aan wat extra bouwlagen. De Schapenweide in Bilthoven en het Stationsgebied in het centrum van Bilthoven zijn daarvan goede voorbeelden. Bij alle nieuwbouwprojecten wordt eerst onderzocht wat de effecten zijn op het verkeer. Een goed verkeerscirculatieplan is een randvoorwaarde voordat tot bouw besloten kan worden.

MENSEN KUNNEN MAKKELIJKER DOORSTROMEN IN HUN EIGEN BUURT

We gaan doorstromingsmogelijkheden tussen woningen bevorderen. Dit is een belangrijk middel bij het oplossen van onze (toekomstige) woonbehoefte. Woningen en leefsituaties sluiten lang niet altijd op elkaar aan. Sinds het sluiten van verzorgingstehuizen in 2015 blijven ouderen bijvoorbeeld vaak langer dan zij willen en langer dan verantwoord is in hun gezinswoning wonen. Door het voor deze groep aantrekkelijker te maken om door te stromen naar een appartement (eventueel aangepast op zorgbehoefte) krijgen meer ouderen een woning die bij hun situatie past én komt er meer woonruimte beschikbaar voor starters en gezinnen, die hierdoor behouden blijven voor onze gemeente.

Om dat te realiseren gaan we meer appartementen bouwen, maar ook afspraken maken met onze Woonstichting SSW. Ouderen die doorstromen naar een kleinere woning kunnen bijvoorbeeld een huurkorting krijgen zodat zij niet ineens veel meer gaan betalen voor een kleinere woning. Met name in de kernen Maartensdijk, Westbroek, Groenekan en Hollandse Rading is extra aandacht nodig voor ouderen die in hun dorp willen blijven wonen.

VOOR ONZE LOKALE BEHOEFTE

Onze lokale behoefte vormt bij nieuwbouw het uitgangspunt. En dat is hard nodig, want als we niets doen dan wordt er om die behoefte te vervullen tot 2030 een tekort van 1.130 woningen verwacht, met name in de sociale- en middenhuur. Waar mogelijk krijgen woningzoekenden uit de gemeente dan ook voorrang bij nieuwbouw. Ook voor economisch gebonden en statushouders wordt actief ruimte gereserveerd. Inwoners van De Bilt moeten makkelijker kunnen doorstromen naar een passende woning. Want daardoor krijgen jonge gezinnen betere kansen en kunnen ouderen kleiner gaan wonen.

WE VERHOGEN DE VASTE PERCENTAGES VOOR SOCIALE HUUR, MIDDENHUUR EN -KOOP

Alle nieuwbouw bestaat wat ons betreft uit minimaal 35% sociale huurwoningen en 30% woningen in het middensegment (koop en huur). Met deze verhoging van vaste percentages voor sociale huur, middenhuur en middensegment koopwoningen

ANNE MARIE 'T HART:

“Wonen is een grondrecht! Een woning in gemeente De Bilt moet ook bereikbaar zijn voor starters en mensen met lagere- en middeninkomens.”

pakken we het grote tekort aan betaalbare woningen aan voor mensen met een laag inkomen, starters, eenpersoonshuishoudens, studenten, senioren en mensen met een middeninkomen. We leggen dit vast in onze doelgroepenverordening.

Naast de eerdergenoemde percentages sociaal- en middenwoningen kunnen we aanvullende eisen afspreken, zoals bepalen dat een deel van de sociale huurwoningen wordt verhuurd tot de eerste aftoppingsgrens en dat het percentage middeldure huur- en koopwoningen verder wordt opgedeeld op basis van de lokale behoefte. Daarbij gaan we segregatie tegen: sociale huurwoningen worden verspreid over alle kernen en wijken van onze gemeente.

MET BEHOUD VAN HET GROEN EN BINNEN DE BEBOUWDE KOM

Bij nieuwbouw bouwen we enkel binnen de grenzen van de huidige bebouwing (de 'rode contour'). Open ruimte en natuurgebieden verdienen onze bescherming en gaan boven winstmaximalisatie van projectontwikkelaars. We offeren geen kostbare natuur op, daarom verzetten wij ons sterk bij locaties waar dit zou kunnen spelen zoals bijvoorbeeld De Biltse Duinen of bij het voormalig Hessingterrein (Verwelius). Het natuurgebied en de open ruimte tussen De Bilt en Utrecht blijft een groene buffer vormen tussen ons en de stad. Bovendien heeft bouwen binnen de bebouwde kom veel voordelen: er zijn al voorzieningen voor ontspanning (sport, cultuur) en de noodzakelijke infrastructuur en openbaar vervoer is al aanwezig. Wij kiezen dus altijd eerst voor inbreiding. Hierbij koesteren we ook het groen binnen de bebouwde kom; van parken en trapveldjes blijven we zoveel mogelijk af.

PARKEREN

De parkeernorm willen wij in elk geval voor nieuwbouwprojecten verlagen. Een gemiddelde van twee auto's per gezin aanhouden is niet meer van deze tijd. Wij stimuleren daarbij het gebruik van deelauto's en deelbakfietsen. Bij nieuwbouw van drie of meer bouwlagen wordt de parkeerplaats onder het gebouw gerealiseerd, zodat de buitenruimte zoveel mogelijk beschikbaar blijft voor groen, spel en ontmoeting.

WOONRUIMTE HEEFT PRIORITEIT BOVEN GROTE BEDRIJVEN

We zijn trots op de kennisbedrijven in onze gemeente. Wij geven echter zo mogelijk op nieuwbouwlocaties voorrang aan woonruimte boven life science-ruimte in onze kernen. Zeker nu het aanbod van ruimte voor life science-bedrijven is toegenomen (denk o.a. aan Utrecht Science Park en Zeist) kunnen we bedrijven een alternatief bieden in de regio en toch werkgelegenheid voor onze inwoners behouden.

In het bijzonder op De Schapenweide in De Bilt geven we woningbouw voorrang boven life-science-industrie. In de afgelopen raadstermijn is dankzij de inspanningen van GroenLinks De Bilt al bereikt dat hier 200 woningen komen, maar wanneer de prioriteiten verlegd worden kunnen dat er zelfs meer zijn. GroenLinks De Bilt is bereid zich hiervoor hard te maken.

Bedrijvigheid met een zwaardere milieubelasting in woonwijken (denk bijvoorbeeld aan de Ambachtstraat in De Bilt) is onwenselijk. Verhuizing van die bedrijven naar elders binnen of buiten de gemeente wordt wat GroenLinks De Bilt betreft bevorderd en uitbreiding waar mogelijk geweigerd.

WE SCHEPPEN RUIMTE VOOR ALTERNATIEVE WOONVORMEN

De vraag naar nieuwe, alternatieve woonvormen met gezamenlijke voorzieningen en een gedeelde verantwoordelijkheid groeit. Nieuwe woonvormen zoals een Knarrenhof en kangoeroewoningen kunnen kansen bieden aan tal van doelgroepen om te wonen en te leven op een manier die bij hen past. Het kan gaan om woonvormen waarin 'leunende' en 'steunende' inwoners samenwonen, voorzieningen delen en gezamenlijk het beheer voeren van het woonproject.

Waar mogelijk stimuleren wij deze nieuwe woonvormen.

HURPLAFOND EN MAXIMALE HURSTIJGING VOOR HURWONINGEN IN DE VRIJE SECTOR

Huurders in de vrije sector zijn momenteel overgeleverd aan de grillen van de markt. Om wonen voor meer mensen betaalbaar te houden, maximaleren we de jaarlijkse huurstijging en de uiteindelijke huurprijs voor nieuwe huurwoningen. Hierover maken we afspraken met institutionele beleggers en andere verhuurders die actief zijn in onze gemeente. Het huurplafond moet gekoppeld worden aan een bepaald aantal vierkante meters, om te voorkomen dat de lagere huurprijs leidt tot kleinere woningen. We onderzoeken of het zinvol is om een ‘verhuurdersvergunning’ in het leven te roepen zoals in Utrecht het geval is om malafide verhuurders aan te pakken.

WE STELLEN EEN VERGUNNINGPLICHT IN VOOR VERHUURDERS OM INTIMIDATIE, DISCRIMINATIE, ACHTERSTALLIG ONDERHOUD EN WOEKERHUREN TEGEN TE GAAN

Door de schaarste op de woningmarkt heeft de huurder of woningzoekende een zwakke positie. Dit kan leiden tot intimidatie, discriminatie, achterstallig onderhoud en woekerhuren. De gemeente speelt een belangrijke rol in het tegengaan van deze misstanden door regels op te stellen voor verhuurders en huurmakelaars en daar een verhuurdersvergunning aan te koppelen. Voor het verhuren van woningen komt wat GroenLinks De Bilt betreft een vergunningplicht. Deze wordt ingetrokken als blijkt dat een verhuurder discrimineert of zich op een andere manier niet als goed verhuurder opstelt. Gekoppeld aan deze vergunningplicht kunnen zijn: een objectief systeem waarin woningen van verhuurders worden toegewezen, een begrenzing van woekerhuren in de vrije sector door toepassing van het puntenstelsel dat nu al voor sociale huurwoningen geldt, de verplichting aan verhuurders om hun woningen te isoleren naar energielabel A, en een gemeentelijk meldpunt waar huurders misstanden kunnen melden.

ZELFBEWONINGSPLICHT EN EEN ANTI-SPECULATIEBEDING

Gemeente De Bilt kent één van de hoogste huizenprijsstijgingen van Nederland en vormt daarmee een zeer aantrekkelijke locatie voor beleggers op de woningmarkt. Maar

woningen zijn wat GroenLinks De Bilt betreft geen handelswaar. Daarom voeren we een zelfbewoningsplicht en een anti-speculatiebeding in voor nieuwe koopwoningen, waardoor het niet langer is toegestaan om nieuwbouwwoningen op te kopen voor verhuur, of om deze direct weer voor een hogere prijs door te verkopen (anti-speculatie).

BEWEGING OP DE WONINGMARKT DOOR RUILEN

GroenLinks De Bilt wil onderzoeken of een (regionale) digitale woningruilbank bij kan dragen aan de noodzakelijke doorstroming zodat meer inwoners een passende woning kunnen vinden. Daarbij valt te denken aan een systeem waarbij iedere inwoner die een ander soort woning zoekt zich kan inschrijven om zo een match te vinden met iemand die juist die woning zoekt, om dan daarmee van huis te ruilen. We willen graag met inwoners en andere betrokkenen brainstormen hoe in de huidige overspannen woningmarkt dergelijke ruiltransacties kunnen worden gestimuleerd.

SAMEN MET INWONERS

Inwoners weten als geen ander wat de knelpunten en mogelijkheden zijn in hun eigen gemeente betreft woningbouw. Het participatieproject 'Samen werken aan wonen' heeft goede adviezen opgeleverd. Als het aan GroenLinks De Bilt ligt worden dergelijke participatieprojecten dan ook onverminderd voortgezet en blijven we inwoners actief betrekken. Daarbij houdt GroenLinks De Bilt uiteraard ook de belangen in het oog van mensen die niet actief (kunnen) meepraten.

HOOFDSTUK 2 GROENE, GEZONDE EN VEILIGE LEEFOMGEVING

HOOFDSTUK 2

IEDEREEN HEEFT RECHT OP EEN FIJNE BUURT

Vraag tien willekeurige inwoners van De Bilt, Bilthoven, Groenekan, Maartensdijk, Hollandsche Rading of Westbroek waaraan de buurt waarin ze wonen moet voldoen, en je krijgt waarschijnlijk tien keer bijna hetzelfde antwoord: “Lekker veel groen om me heen”, “Fijne burens”, “Mijn kinderen moeten er veilig buiten kunnen spelen”, “Geen hardrijders door de straat”, “Voldoende sociale voorzieningen”, “Winkels in de buurt”, “Schone, aantrekkelijke straten zonder zwerfvuil of hondenpoep”.

Hoewel de wensen die de gemiddelde Nederlander voor de leefomgeving heeft redelijk hetzelfde zijn is het zeker niet zo dat die voor iedereen altijd uitkomen. Ook in gemeente De Bilt spelen er zaken die het woongenot en het leefplezier van inwoners van de gemeente aantasten. GroenLinks De Bilt wil de leefomgeving in de gemeente verder verbeteren door buurten geschikt te maken voor iedereen van 0 tot 100+.

Voldoende groen, speelruimte en voorzieningen zijn onmisbaar. Voor ons welzijn, voor de ontwikkeling van onze kinderen en voor het voortbestaan van dieren en insecten. Bij de inrichting van de openbare ruimte houden we bovendien rekening met klimaatverandering: hittegolven en stortbuien. GroenLinks De Bilt wil schone lucht voor iedereen, veel vrolijk fluitende vogels, egels en insecten, en prettige wijken waarin inwoners ruimte krijgen voor eigen initiatieven en zeggenschap hebben over hun eigen buurt. De auto wordt wat GroenLinks De Bilt betreft te gast.

Gemeente De Bilt is in de eerste plaats een woonplaats, geen parkeerplaats voor Utrecht of sluiproute tussen de snelwegen rondom.

GroenLinks De Bilt wil het volgende realiseren:

VEILIGE, SCHONE WIJKEN WAAR JE BUITEN KUNT SPELEN

De openbare ruimte biedt sportmogelijkheden voor jong en oud: een skatebaan, pannaveldjes en bewegwijzerde hardlooprondjes. De toekomstige gebruikers denken mee over de inrichting hiervan.

Bij de waterzuivering komt een park zodat ook inwoners uit Brandenburg West dichtbij het groen in kunnen voor hun ommetje, hardlooprondje, een picknick of om de hond uit te laten. Bij de bouw en renovatie van woonwijken (Tuinstraatkwartier, terrein HF Wittecentrum, Schapenweide) wordt rekening gehouden met sport- en speelvoorzieningen.

Zwerfafval is lelijk, vervuilend en schadelijk voor dieren. Daarom ondersteunt GroenLinks De Bilt initiatieven zoals PlogItUp De Bilt. Hondenpoep ruimen we natuurlijk netjes zelf op: de opruimplicht wordt niet alleen (opnieuw) onder de aandacht gebracht voor mensen met een (corona)puppy, maar ook actief gehandhaafd.

We organiseren regelmatig een 'Kijk in de wijk', een speciale inspectie van de openbare ruimte en speelplaatsen met kinderen en ouderen, om zo behoeften van omwonenden beter in kaart te brengen en waar mogelijk (de veiligheid van) de openbare ruimte te verbeteren.

ONZE LEEFOMGEVING IS GROEN EN GEZOND

Onze bomen zijn niet alleen prachtig, maar van essentieel belang voor de leefbaarheid. GroenLinks De Bilt wil elk jaar 100 bomen bijplanten die bijdragen aan de biodiversiteit. Het kapbeleid dat op initiatief van GroenLinks De Bilt in 2020 is aangescherpt wordt gehandhaafd. We zorgen ervoor dat iedere aanpassing in de openbare ruimte netto méér groen, bomen, biodiversiteit en klimaatbestendigheid oplevert. Het behoud van bomen

wordt gelijkwaardig aan andere maatschappelijke waarden. Altijd moet gecompenseerd worden op basis van de (natuur)waarde van de te kappen boom. Ook de gemeente zelf kapt enkel bomen buiten het broedseizoen en pas na ecologische schouw.

De Bilt wordt een 'bijenvriendelijke gemeente' (landelijk keurmerk). Het beheer van gemeentegrond waaronder grasland, parken, bermen en (sloot)randen gebeurt overal ecologisch. We houden ons daarbij aan Kleurkeurrichtlijnen van de Vlinderstichting. We gebruiken alleen plantensoorten die passen bij het klimaat en de omgeving van De Bilt en die een versterking zijn voor de bestaande flora en fauna. Hierbij wordt alleen gifvrij plantenmateriaal gebruikt en gifvrij gewerkt. Om plagen zoals de eikenprocessierups en de berkenwants te voorkomen maken we gebruik van de biodiversiteit en zetten we hun natuurlijke vijanden in, bijvoorbeeld door koolmeeshuisjes aan bomen of vleermuizenkasten aan lege zijgevels. Voor een totale aanpak stellen we een Deltaplan biodiversiteit op.

BESCHERMEN VAN NATUUR EN OPEN RUIMTE

Klimaatverandering is een van de redenen waarom GroenLinks De Bilt ervoor kiest om de woonbehoefte voor de gemeente De Bilt voor de komende jaren binnen de grenzen van de huidige bebouwde kom (de zogenaamde 'rode contour') op te lossen (zie het hoofdstuk over wonen). Hiermee houden we de groene ruimte en biodiversiteit intact en kunnen alle inwoners binnen 10 minuten fietsen de natuur bereiken.

Onze bossen, heide en zodden zijn primair bedoeld voor natuur en recreatie die natuurwaarden niet aantast. Landbouw, zonnepanelenvelden, zonneparken en recreatie worden landschappelijk en maatschappelijk ingepast, waarbij natuurwaarden en biodiversiteit beter tot hun recht komen.

Door verkoop van het Leijensebos aan het Utrechts Landschap behouden we waardevolle natuur.

AUDREY KRUINIGER:

“Een fijne leef-
omgeving is essen-
tieel voor je welzijn;
daarom zetten we
ons in voor wijken
die niet alleen groen,
maar ook sociaal,
divers en op alle
fronten veilig zijn.”

VERSTERKEN GROENE BUFFER TUSSEN DE BILT EN UTRECHT

Het natuurgebied en de open ruimte tussen De Bilt en haar kernen blijft een groene buffer tussen ons, de stad Utrecht en Zeist. Dit gebied is essentieel voor het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur) en de gemeente neemt initiatieven om dit te versterken. Waar in deze gebieden de gemeente (natuur)gebieden in bezit heeft worden natuurbeheerorganisaties zoals Natuurmonumenten en het Utrechts Landschap uitgenodigd deze in eigendom en beheer over te nemen.

KLIMAATADAPTATIE – STEENBREEK!

Op kritische plekken - waar hittestress en wateroverlast bestaat - worden extra maatregelen genomen met behulp van groen, bomen, water, zonwering, lichte kleuren, etc. en gaan we actief vergroenen door samen met inwoners minstens 10% van de tegels uit de wijk te halen.

Bij de toewijzing van nieuwbouwprojecten wordt hittestress net als andere gevolgen van klimaatverandering meegenomen als criterium bij de beoordeling. Parkeerplekken worden klimaatbestendig (met 'waterpasserende verharding'). De gemeente blijft inwoners actief stimuleren om zo weinig mogelijk steen in de tuin te gebruiken en bestaande stenen weg te halen (Operatie Steenbreek): dit voorkomt hittestress en zowel verdroging als wateroverlast. Het afkoppelen van regenwater en aanleggen van groene daken willen we subsidiëren, ook voor huurwoningen.

Inwoners kunnen parkeerplaatsen, versteende plekken of ongebruikt groen in hun eigen buurt adopteren en er bijvoorbeeld moestuinen, vlindertuinen of andere eco-vriendelijke natuurgebiedjes van maken. Samen met natuurorganisaties wordt onderzocht waar vruchten, noten en andere eetbare gewassen kunnen worden geplant voor de consumptie en waar de natuur juist moet worden beschermd.

NIEUWE OVEREENKOMST DE BILTSE DUINEN: MEER NATUUR EN RECREATIE

De erfpachtovereenkomst met de pachter van het kampeerterrein Bospark Bilthoven in de Biltse Duinen loopt in 2025 af. In een eventuele nieuwe overeenkomst willen we meer bomen, ruimte voor natuur(-behoud en -herstel), minder standplaatsen, verplicht lidmaatschap van de Recron en toegankelijkheid voor recreatie van onder andere omwonenden.

DUURZAAM EN GEZOND VOEDSEL

Bij de productie van voedsel is het de vraag of dit bijdraagt aan een groene en gezonde omgeving (bijvoorbeeld voedselbossen) of dat de voedselproductie deze juist afbreekt (bijvoorbeeld intensieve veehouderij). GroenLinks De Bilt ondersteunt en stimuleert initiatieven van duurzaam en lokaal geproduceerd en gezond voedsel, zoals de zelfoogsttuin Kansrijk in Groenekan of de tuin Eikenstein in Maartensdijk. Wij stimuleren ook initiatieven zoals de Herenboeren Nieuw Bureveld en het Land van Ons (een landelijk initiatief waarbij in verschillende gemeenten landbouwgrond opgekocht is met behulp van deelnemers/donateurs).

Om inwoners meer in contact te brengen met lokale duurzame en gezonde voedselproducenten steunen wij boerderij-educatie, markten met lokale producten zoals de Biltse Streekmarkt, voorlichting en educatie over gezond eten in bijvoorbeeld buurthuizen, op scholen en instellingen, en initiatieven zoals de Stichting Biltsheerlijk en de week van de Duurzaamheid.

DUURZAME MOBILITEIT EN VEILIG VERKEER

Gemeente De Bilt is in de eerste plaats een woonplaats, geen parkeerplaats voor Utrecht of sluiproute tussen de snelwegen. GroenLinks De Bilt zet in op wandelen, fietsen, openbaar vervoer en elektrisch deelvervoer. We richten de infrastructuur, onze wegen, primair in voor voetgangers en fietsers.

Doorstroming van autoverkeer is geen doel op zich. Onnodig autoverkeer wordt zo ontmoedigd, waardoor overlast, luchtverontreiniging en sluiptverkeer wordt tegengegaan. Er komen wat GroenLinks De Bilt betreft geen nieuwe randwegen in de gemeente, want meer asfalt zorgt alleen maar voor meer verkeer en gaat ten koste van ons waardevol groen. Vervoer is ook voor minder mobiele mensen zoals ouderen van groot belang om deel te kunnen nemen aan de samenleving. Daarom is er betaalbaar en toegankelijk openbaar vervoer voor korte en langere ritten. Bovendien zorgen we ervoor dat de hele gemeente toegankelijk is voor ouderen, mensen in een rolstoel, met een rollator of een kinderwagen en mensen met een visuele of andere beperking.

Bij de nieuwe concessie voor busvervoer wordt wat GroenLinks De Bilt betreft de maximumsnelheid op de Utrechtseweg 60 kilometer per uur zodat er veiliger kan worden overgestoken en er minder uitstoot is.

LOPEN EN FIETSEN WORDT AANTREKKELIJKER EN VEILIGER

Om het gebruik van de auto te ontmoedigen en lopen en fietsen niet alleen aantrekkelijker, maar vooral veiliger te maken, voeren we een scala aan concrete maatregelen in. Zo worden wat GroenLinks De Bilt betreft alle bebouwde kommen in de gemeente 30 km gebied. Snelheidsovertredingen pakken we aan. Rotondes binnen de bebouwde kom worden zorgvuldig vormgegeven en verlicht zodat de voorrang voor fietsers en voetgangers probleemloos is. Scooters en speedpedelecs rijden voortaan op de rijbaan, zodat fietsende kinderen en senioren zich op het fietspad veilig kunnen blijven voelen.

We gaan doortraproutes (fietsers hebben voorrang) en snelfietspaden (zo min mogelijk

verkeerslichten) realiseren zodat je vanuit alle kanten van de gemeente snel en veilig naar belangrijke bestemmingen kunt fietsen. Bepaalde straten worden opnieuw ingericht, waarbij voetgangers en fietsers prioriteit hebben boven automobilisten. Je kunt hierbij denken aan de noordtak van de Rembrandtlaan en een voetgangersoversteekplaats op de Eerste Brandenburgerweg ter hoogte van de Planetenbaan voor het veiliger bereiken van de markt, de bibliotheek, muziekschool en theater en de basisschool, en de fietsroute vanaf de Oude Brandenburgerweg naar het zwembad.

MET HET PARKEERBELEID ONTMOEDIGEN WE ONNODIG AUTOGEBRUIK

Ook het parkeerbeleid in de gemeente wordt zo vormgegeven dat dit het autogebruik ontmoedigt en lopen, fietsen of het gebruik van openbaar vervoer stimuleert. Zo kunnen inwoners in overleg met de gemeente in hun eigen wijk overtollige parkeerplaatsen omzetten in fietsparkeerplekken of in extra groen. In Bilthoven Centrum wordt wat GroenLinks De Bilt betreft aan de straat betaald parkeren ingevoerd. Parkeren onder de Kwinkelier blijft gratis. De ruimte voor fietsparkeren wordt vergroot. Met name in de zomer wordt het toegestaan om parkeerplaatsen tijdelijk te gebruiken als terras of fietsstalling. Op één parkeerplaats passen immers tien fietsen of twee tafeltjes.

Bij nieuwbouw worden de parkeernormen verlaagd en wordt (elektrisch) deelvervoer gestimuleerd. Fietsstallingen komen bij de woning, parkeerplaatsen juist verder weg. Datzelfde doen we bij scholen. Dat stimuleert kinderen om per fiets of lopend te komen en verbetert de veiligheid om school.

Bij parkeeroverlast worden niet automatisch meer parkeerplekken gerealiseerd, maar wordt eerst gekeken of parkeervergunningen of betaald parkeren een betere oplossing is. En bij nieuwbouwlocaties, zoals bijvoorbeeld de Schapenweide, worden parkeerplaatsen niet direct aan de straat gerealiseerd, maar aan de rand van het gebied, zodat automatisch een autoluwe wijk ontstaat. Bij nieuwe woningen van drie of meer bouwlagen wordt de parkeerplaats onder het gebouw gerealiseerd, zodat de buitenruimte zoveel mogelijk beschikbaar blijft voor groen, spel en ontmoeting.

DE BILT IS GEEN SLUIPROUTE

Sluipverkeer wordt tegengegaan door de doorstroming van autoverkeer door de bebouwde kom af te remmen. Het verkeerscirculatieplan - eenrichtingsverkeer op gedeelten van de Looijdijk, Blauwkapelseweg en de Dorpsstraat in De Bilt- moet van GroenLinks De Bilt volledig uitgevoerd worden.

Ook voor andere wijken wordt het doorsteken van de bebouwde kom lastiger gemaakt: je kunt de buurt in en de buurt uit, maar er niet doorheen. In sommige situaties, zoals bij de Groenekanseweg richting Groenekan, in Westbroek en De Bilt wordt met inwoners en andere belanghebbenden gekeken naar hoe het sluipverkeer daar onmogelijk gemaakt kan worden en de weg veiliger kan worden voor (kwetsbare) fietsers, bijvoorbeeld jongeren die op weg zijn naar de sportvelden.

MIJD-DE-SPITS PROGRAMMA

De gemeente en bedrijven starten een mijd-de-spits programma om inwoners en forenzen te stimuleren de fiets te pakken, met het openbaar vervoer te komen, thuis te werken of buiten de spits te reizen. Daarnaast willen we bedrijven stimuleren gebruik te maken van leenfietsen of elektrisch deelautogebruik te faciliteren. We gaan dan ook meer laadpalen in de gemeente plaatsen.

WE GAAN VRACHTWAGENS IN DE BEBOUWDE KOM TEGEN

Bij bevoorrading van winkels voorkomen we dat vrachtwagens door de wijk rijden. We maken net als de gemeente Utrecht met de winkeliersvereniging afspraken dat over vier jaar alleen nog kleinere, elektrische vrachtwagens worden gebruikt. Tot die tijd voeren we tijdslots en routes in voor bevoorrading door vrachtwagens, waarbij met name de veiligheid van schoolkinderen beoogd wordt. We onderzoeken of milieuzones in navolging van Utrecht een goed middel zijn om vervuilende diesels te weren.

VAN 0 TOT 100+: DE GEMEENTE IS TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN

Mensen met een rollator, rolstoelgebruikers en ouders met buggy's, iedereen moeten veilig kunnen bewegen in De Bilt. Een stoep is breed genoeg voor scootmobielen, rollators en kinderwagens. De inrichting van de straat is ook 's nachts goed zichtbaar voor senioren en visueel beperkten. De blindengeleidenstrook wordt netjes vrijgehouden. Bij zebrapaden en andere oversteekplaatsen kun je drempelvrij de straat oversteken.

Oversteekplaatsen bij scholen worden van drempels of verkeerslichten voorzien. Er komt een meldpunt waar mensen kunnen doorgeven waar de doorgang belemmerd wordt door drempels, hobbels of overhangend groen.

Openbaar vervoer is hoogfrequent en rolstoeltoegankelijk, bovendien zijn er bij alle haltes overdekte bushokjes met bankjes waar men droog en zittend kan wachten. Voor vervoer op te kleine afstanden voor de regio-taxi, onderzoeken we de mogelijkheid van een buurtbus of vrijwilligerstaxi (bijvoorbeeld tussen De Leijen en de Kwinkelier of naar de huisarts of bibliotheek).

We dringen bij de provincie aan op een goedkoop busabonnement voor minima bij het verlenen van de nieuwe concessie in december 2023, zodat ook mensen die weinig te besteden hebben toegang hebben tot duurzaam vervoer.

WE MAKEN ONS HARD VOOR DIEREN

Ook dieren hebben recht op een leefbare, veilige leefomgeving. Dit geldt voor zowel huisdieren als landbouwdieren en dieren die vrij in de natuur leven. Het in stand houden van biodiversiteit in onze gemeente is voor alles en iedereen van belang. GroenLinks De Bilt zal de uitvoering van de door ons in 2021 ingediende Nota Dierenwelzijn zo goed mogelijk volgen. Bij het ontwikkelen van verkeersplannen wordt er expliciet aandacht gegeven aan dierenwelzijn, denk aan overstekende dassen, egels en padden. Kwetsbare plekken in de trekroutes van dieren (te denken valt aan faunapassages, stapstenen in het Nationaal Natuur Netwerk (NNN)) worden niet verder verzwakt maar versterkt.

FOTO: VIERKLANK

WE BENUTTEN DE OMGEVINGSWET

De Omgevingswet zal waarschijnlijk in de komende raadsperiode in werking treden. Deze wet biedt naast kansen ook bedreigingen en vereist daarom grote oplettendheid bij de invulling ervan. GroenLinks De Bilt wil de kansen die deze wet biedt onder andere gebruiken om onze groene omgeving beter te beschermen zodat ook dieren als vogels, vleermuizen, egels en insecten een plek hebben.

HOOFDSTUK 3

WERK, WELZIJN EN ZORG

HOOFDSTUK 3

IEDEREEN MOET MEE KUNNEN DOEN

Een inkomen is de basis voor een gezond en fijn leven, en een voorwaarde om mee te kunnen doen en je te kunnen ontwikkelen. Kunnen rondkomen moet daarom vanzelfsprekend zijn, met genoeg ruimte voor een combinatie van zorg, betaald werk, onbetaalde taken en/of opleiding. Onvoldoende inkomen, financiële tegenslagen of schulden, bijvoorbeeld door de coronacrisis, kunnen leiden tot meer en grotere problemen. GroenLinks De Bilt wil voorzieningen en eenvoudige regelingen die solidair zijn, uitgaan van vertrouwen en maatwerk mogelijk maken.

Mensen dragen graag een steentje bij aan de samenleving en mensen willen elkaar helpen. GroenLinks De Bilt wil dat iedereen, passend bij de eigen mogelijkheden, mee kan doen via betaald werk, school, mantelzorg of vrijwilligerswerk. Als dat niet lukt, biedt de gemeente ondersteuning en begeleiding. We geloven in eerlijk delen en klaarstaan voor elkaar, en daarom willen we zorgen voor verbindingen in de Biltse samenleving zodat mensen elkaar ontmoeten en er meer wederzijds respect kan groeien. Ons uitgangspunt is altijd: minder regels en meer vertrouwen in de keuzes van mensen zelf.

Zoals we tijdens de coronacrisis hebben gezien is een goede gezondheid erg belangrijk. Gezondheid is meer dan niet ziek zijn. Het gaat ook om je gezond voelen en kunnen omgaan met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven, soms met hulp en ondersteuning. Voldoende inkomen, een huis, een groene en gezonde leefomgeving, meedoen in de maatschappij en controle over je eigen leven zijn

daarvoor randvoorwaarden. De gemeente kan geen mentale of fysieke beperkingen wegnemen of ziektes genezen. Maar de gemeente kan wél toegankelijke hulp en passende zorg bieden en zorgen voor een ruim aanbod aan collectieve voorzieningen. Zodat jong en oud zich kan ontspannen, sporten en bewegen en inwoners elkaar kunnen ontmoeten en we eenzaamheid verminderen. Want niemand mag vanwege een minder goede gezondheid een achterstand oplopen. Voor gezondheid kun je immers niet kiezen.

GroenLinks De Bilt wil het volgende realiseren:

INWONERS KUNNEN FATSOENLIJK RONDKOMEN

GroenLinks De Bilt wil ervoor zorgen dat inwoners van onze gemeente een fatsoenlijk inkomen hebben en niet in armoede hoeven te leven. Onvoldoende inkomen kan leiden tot meer en grotere problemen en dat willen we zoveel mogelijk voorkomen. Voor inwoners die afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering willen wij een sociaal ingegeven, regelarme bijstand. Bijstandsgerechtigden mogen vrijwilligerswerk doen en tot €500 per maand bijverdienen. Daarnaast mogen zij per jaar €1.500,- aan giften ontvangen zonder gevolgen voor hun bijstandsuitkering.

Medewerkers van de Sociale Dienst moeten de ruimte hebben om maatwerk te leveren, zodat zij rekening kunnen houden met de specifieke situatie van de cliënt. Het basisinkomen is niet iets dat lokaal kan worden ingevoerd, omdat dit aanpassing vraagt van wet- en regelgeving. We willen in onze gemeente wel hiermee experimenteren.

We behouden de minimaregelingen voor mensen met lagere inkomens waarbij bijvoorbeeld tot een inkomen van 130% van het minimuminkomen geen eigen bijdrage in zorg geldt. Meer dan 125 gezinnen, ruim 380 personen, maken gebruik van de diensten van Voedselbank De Bilt. Zolang het nodig is blijven we de Voedselbank De Bilt subsidiëren.

Solidariteit wordt beloond in plaats van beboet. Daarom passen we de kostendelersnorm niet toe bij inwoners in de bijstand die hun woning delen met mensen die moeilijk aan eigen woonruimte kunnen komen (bijvoorbeeld jongeren, studenten) of niet helemaal zelfstandig kunnen wonen (Kamers met aandacht).

Er komt wat GroenLinks De Bilt betreft een speciaal aanbod voor zzp'ers om te voorkomen dat zij bij het wegvallen van de coronasteun failliet gaan en in de bijstand komen.

MENSELIJKE EN SNELLE SCHULDHULPVERLENING

Inwoners die een bijstandsuitkering aanvragen krijgen een 'rondkomengesprek' om het ontstaan van schulden te voorkomen. Toch kan het gebeuren dat er schulden ontstaan. De tijd vanaf het ontstaan tot het oplossen van schulden van inwoners duurt nu gemiddeld bijna tien jaar. Tien stressvolle jaren. Dat vinden wij te lang. GroenLinks De Bilt streeft, in navolging van het experiment in Utrecht, naar een schuldsaneringsproces van maximaal twee jaar met één schuldeiser. In het geval van problematische schulden ondersteunen we burgers en benadrukken we de rol en verantwoordelijkheid van overheidsinstanties bij het ontstaan van schulden zodat de overheid de situatie niet onnodig verergert. We hebben oog voor de stress en psychische druk waar mensen met (dreigende) schulden vaak last van hebben. Inwoners krijgen als dat nodig is, bijvoorbeeld als gevolg van de toeslagenaffaire, (psychische) ondersteuning van professionals, de mogelijkheid van een 'afbetaalpaauze' en/of worden geholpen met het krijgen van overzicht over geldzaken door een digitaal Huishoudboekje.

IEDEREEN KAN MEEDOEN EN ZICH NUTTIG VOELEN

GroenLinks De Bilt wil dat iedereen zoveel mogelijk een reguliere werkplek kan vinden, bij voorkeur in de nabijheid van de woonplek. Voor mensen die (nog) geen kans maken op betaald werk biedt de gemeente alternatieven zoals basisbanen, participatiebanen, seniorenbanen, leerwerkplekken, scholing, stageplaatsen of vrijwilligerswerk. Op initiatief van GroenLinks De Bilt is een experiment gestart met de Biltse variant van de basisbaan, de

JACOMIJN BAART:

“Met snelle hulp en eenvoudige regelingen die uitgaan van vertrouwen en eerlijk delen, willen we ervoor zorgen dat iedereen mee kan doen”

pilot 'BasisMaatWerk'. Bij positieve uitkomsten gaan we meer Biltse basisbanen creëren. GroenLinks De Bilt vindt dat we vormen van beschut werken moeten realiseren voor mensen met een arbeidsbeperking. De Sociale Werkvoorziening BIGA vervult in onze regio een belangrijke rol, zowel voor een kwetsbare groep als voor anderen op weg naar werk. Belemmeringen (bijvoorbeeld vervoer) voor mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking om aan het werk te kunnen nemen we zoveel mogelijk weg. We ondersteunen het werk van organisaties als Steunpunt Vluchtelingen De Bilt en We∞Match die statushouders helpen in te burgeren en werk te vinden.

In de energietransitie, bouw, zorg en het onderwijs hebben we veel mensen nodig in De Bilt. Samen met organisaties als de BIGA Groep, de Biltse Energieneutrale Gemeenschap BENG! en MENS De Bilt, maar ook organisaties als de Schaapskooi zetten we in op het creëren van stageplaatsen en werk van de toekomst. We geven meer mogelijkheden voor het MKB en kleinschalige bedrijven. Dat vergroot de werkgelegenheid in De Bilt, zodat wonen en werken in de gemeente voor meer mensen haalbaar wordt.

De gemeente wijst werkzoekenden op de mogelijkheid om voor zichzelf te beginnen en helpt hen zo nodig bij met het maken van een ondernemingsplan. Als dit levensvatbaar is, krijgt men voldoende tijd om met behoud van uitkering een eigen onderneming te starten.

IEDEREEN KAN SPORTEN EN GENIETEN VAN KUNST EN CULTUUR

De gemeente is verantwoordelijk voor goede, betaalbare en toegankelijke voorzieningen in alle kernen, zoals speeltuinen, sportvelden, buurtcentra en aanbod van kunst en cultuur. Daarnaast is er een aantal goed toegankelijke grotere voorzieningen, zoals een zwembad, sporthallen en de bibliotheken in Bilthoven en Maartensdijk.

GroenLinks De Bilt wil extra aandacht van de Buurtsportcoaches voor mensen die in de coronatijd zijn gestopt en voor mensen die weinig sporten, zoals bijvoorbeeld vrouwen en meisjes met een migratieachtergrond. In samenwerking met huisartsen, fysiotherapeuten en sportverenigingen worden ouderen en chronisch zieken gestimuleerd om te bewegen,

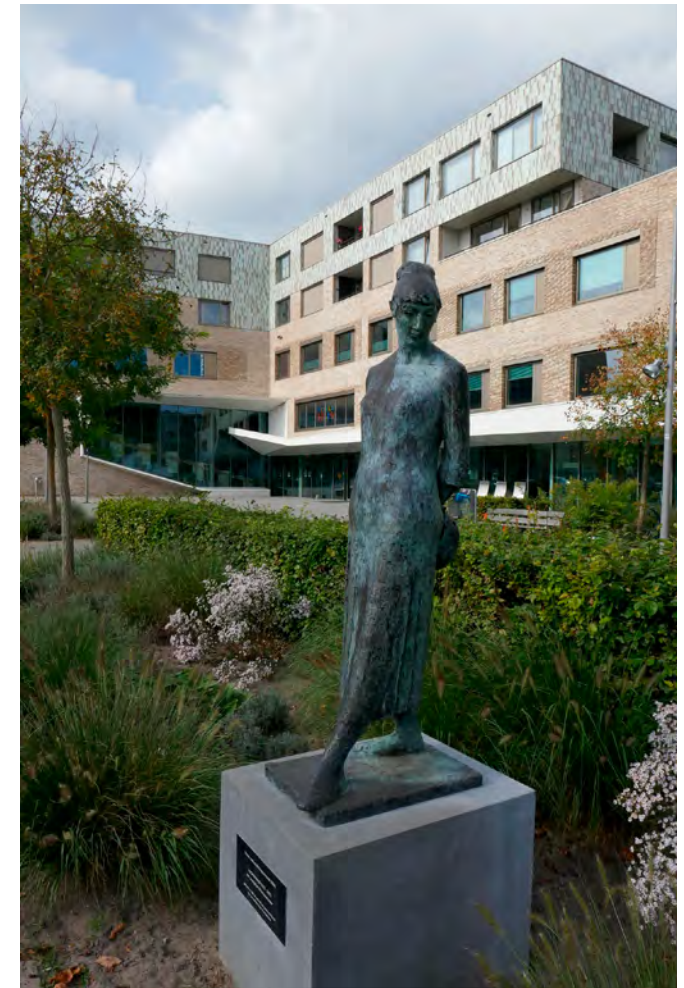
het programma 'Bewegen op recept' wordt over de hele gemeente uitgevoerd en de gemeente subsidieert sportverenigingen die activiteiten voor gehandicaptensport aanbieden.

De recente fusie van het KunstenHuis en Bibliotheek Idea betekent een meer samenhangend aanbod op het gebied van cultuurparticipatie, media en informatie en (amateur)podiumkunst in de gehele regio. De openbare bibliotheek ontwikkelt zich nog meer tot ontmoetingsplaats en versterkt haar taak op het gebied van digitale geletterdheid, taalachterstanden, leesbevordering, burgerschap. Om cultuur en kennis voor iedereen toegankelijk te maken, verdienen vooral de minder kansrijke groepen daarbij extra aandacht en is de relatie met het onderwijs belangrijk.

Het Lichtruim wordt wat GroenLinks De Bilt betreft nog meer in staat gesteld tot het bieden van een volwaardig cultureel programma. De promotie en de afstemming van het lokale en regionale cultuuraanbod wordt verbeterd, zodat meer mensen ervan kunnen genieten. Het Lichtruim wordt toegankelijker en aantrekkelijker gemaakt door een nieuwe entree en een horecafaciliteit.

De gemeente faciliteert en waardeert belangrijke initiatieven zoals Kunstmarkt De Bilt en het Weeshuis van de Kunst, de ALS-loop en Samenloop voor hoop en helpt initiatiefnemers om hun idee tot werkelijkheid te brengen. Er wordt onderzocht of het van Boetzelaerpark en enkele andere, voor (kleine) evenementen geschikte, plaatsen in de gemeente van stromend water en elektriciteit kunnen worden voorzien om culturele evenementen gemakkelijker mogelijk te maken (evenementenaansluiting) uiteraard in overleg met omwonenden en de Vrienden van het van Boetzelaerpark.

Vergunningverlening wordt sneller en soepeler. Leegstaande scholen en andere gemeentelijke panden worden (tijdelijk) beschikbaar gesteld als atelier- of repetitieruimte. Er komt beleid op het bestaan en de functie van dergelijke broedplaatsen. Met een nieuw leegstandsregister wordt het gemakkelijker tijdelijke broedplaatsen op te richten.

Kunst en cultuur verdient naast onze waardering ook een eerlijke beloning. De Fair practice code cultuur die op initiatief van GroenLinks De Bilt wordt toegepast blijft de richtlijn voor subsidiering en betaling van kunst en cultuur. Wanneer de gemeente zelf gebruik maakt van het culturele veld betaalt zij hen eveneens volgens deze code.

VRIJWILLIGERS EN MANTELZORGERS VOELEN ZICH GEZIEN EN GEWAARDEERD

Mensen die zich ten behoeve van anderen of de samenleving inzetten zijn onmisbaar voor de samenleving. Vrijwilligers en actieve inwoners dragen bij aan sociale verbinding in buurten, wijken en onze kernen. Mantelzorgers bieden zorg of ondersteuning aan ouderen of (langdurig) zieke familieleden of vrienden.

De gemeente investeert in vrijwilligers via MENS De Bilt met de vrijwilligerscentrale, de vacaturebank, mogelijkheid tot een vrijwilligersverzekering en door cursussen en ontmoetingsmogelijkheden. Mantelzorgers worden goed ondersteund, bijvoorbeeld door informatie en individuele ondersteuning door het Steunpunt Mantelzorg. We betrekken mantelzorgers bij de zorgvraag, stimuleren het gebruik van ‘respijtzorg’ en maken ons hard voor betaalde aanwezigheidszorg, zodat mantelzorgers niet overbelast raken. Er komt ook meer aandacht voor jonge mantelzorgers. We behouden het jaarlijkse Mantelzorgcompliment.

MEER INWONERS PROFITEREN VAN DE AANPAK TEGEN EENZAAMHEID

GroenLinks De Bilt wil laagdrempelige initiatieven om eenzaamheid tegen te gaan ondersteunen, zoals samen eten, bridgen of dagjes uit. Het sociaal team van Mens De Bilt komt bij mensen over de vloer en gaat samen met hen op zoek naar geschikte activiteiten.

DE BILT WORDT EEN DEMENTIEVRIENDELIJKE GEMEENTE

De gemiddelde leeftijd neemt toe in onze gemeente, en daarmee ook het aantal mensen met dementie. GroenLinks De Bilt wil graag dat mensen met dementie zo lang mogelijk mee kunnen doen in de samenleving. Daarom worden medewerkers van de gemeentelijke

organisatie getraind in het omgaan met mensen met dementie en stimuleren en ondersteunen we ook andere organisaties en ondernemers om dit te doen.

WE HOUDEN REKENING MET MENSEN DIE MOEITE HEBBEN MET LEZEN, SCHRIJVEN, REKENEN OF BEPERKTE DIGITALE VAARDIGHEDEN HEBBEN

Laaggeletterdheid (moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen) is een probleem, ook in gemeente De Bilt. Vaak hebben mensen die laaggeletterd zijn ook beperkte digitale vaardigheden.

Alle informatie van de gemeente gaan we daarom opstellen in makkelijk te begrijpen Nederlands. De gemeente zorgt voor voldoende aanbod van cursussen Nederlands en digitale vaardigheden en benadert laaggeletterden actief voor deze cursussen.

DE GEMEENTE BIEDT ONDERSTEUNING EN ZORG VOOR DEGENEN DIE DAT HET MEEST NODIG HEBBEN

GroenLinks De Bilt wil dat inwoners die het heel hard nodig hebben zorg en ondersteuning kunnen krijgen en dat wie het zelf kan organiseren en/of betalen daar een grotere eigen verantwoordelijkheid in neemt. Dit willen wij doen door bijvoorbeeld een inkomensafhankelijke bijdrage in te voeren. Mensen met een minimuminkomen hoeven geen eigen bijdrage te betalen. Bij ingewikkelde problematiek werken we vanuit de 'doorbraak' methodiek: alle betrokkenen bespreken gezamenlijk welke oplossing samen kan worden gevonden.

Inwoners krijgen de mogelijkheid van een integraal persoonsgebonden budget (PGB) voor alle aspecten van hun leven: een PGB voor zorg, werk, wonen en onderwijs. Hulpverleners wijzen inwoners die zorg nodig hebben op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning, zodat mensen die minder mondig of bekwaam zijn in het regelen van de hulp extra ondersteuning kunnen krijgen.

**HOOFDSTUK 4
JEUGD EN
JONGEREN**

HOOFDSTUK 4

IEDEREEN HEEFT RECHT OP EEN FIJNE JEUGD EN EEN KANSRIJKE TOEKOMST

GroenLinks De Bilt wil dat kinderen en jongeren fijn en gezond kunnen opgroeien, zich kunnen ontwikkelen en hun talenten kunnen ontdekken en benutten. Samenleven is ook leren omgaan met andere kinderen van verschillende achtergronden en omstandigheden en met onze leefomgeving. Het beleid van de gemeente moet erop gericht zijn hiervoor goede omstandigheden te creëren voor hen en hun ouders. Toegankelijke kinderopvang, voorschoolse educatie en goed onderwijs zijn essentieel. Voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren is het ook belangrijk om buiten te kunnen zijn, te kunnen bewegen en te kunnen ontspannen, bijvoorbeeld door sport, muziek en kunst of door gewoon met vrienden in het park of op straat te kunnen kletsen en rondhangen. En als het even minder gaat is er snel hulp dichtbij huis. We hebben extra aandacht voor kinderen en gezinnen in moeilijke omstandigheden.

In de gemeente De Bilt wonen relatief weinig jongeren en jongvolwassenen in de leeftijd van 15 tot 30 jaar. Zij verlaten de gemeente voor opleiding of werk, maar ook omdat ze geen woonruimte kunnen vinden of omdat er niet genoeg te doen is. Voorzieningen die specifiek jongeren bedienen zijn er nauwelijks en in de gemeente zijn weinig mogelijkheden om elkaar te ontmoeten. GroenLinks De Bilt wil dat de gemeente ook voor jongeren een aantrekkelijke woonplaats is.

GroenLinks De Bilt wil het volgende realiseren:

TOEGANKELIJKE KINDEROPVANG EN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

In alle zes kernen van De Bilt is er dichtbij kinderopvang en voor kinderen die naar school gaan voorschoolse, tussenschoolse en naschoolse opvang. Opvang is beschikbaar en betaalbaar voor alle kinderen in kwetsbare situaties. Kinderen met een (dreigende) taal- en ontwikkelingsachterstand nemen deel aan voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Ook kinderen die geen VVE-indicatie hebben en waarvan de ouders niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag, kunnen in aanmerking komen voor een tegemoetkoming voor peuteropvang.

OP DE OPVANG EN OP SCHOOL LEER JE SAMENLEVEN

De (voor)school is een afspiegeling van de buurt en van de diversiteit in de samenleving. Goed onderwijs besteedt naast de kernvakken ook voldoende aandacht aan kritische en creatieve burgerschapsvorming. De gemeente zet zich in voor een omgeving zonder discriminatie en waar bijvoorbeeld LHBTIQ+-jongeren zich veilig en prettig voelen. Als er problemen zijn is het belangrijk dat kinderen en jongeren leren deze op een vreedzame manier op te lossen. Hiertoe stimuleert en ondersteunt de gemeente het gebruik van programma's als Vreedzaam in de opvang en het onderwijs. Onderwijsinstellingen wordt steun en begeleiding aangeboden om acceptatie te bevorderen en pesten aan te pakken. Ook wordt bevorderd dat jeugdhulpverleners voldoende expertise hebben over de LHBTI+-groep. Bij afspiegeling van de samenleving hoort ook dat ouders kunnen kiezen voor openbaar onderwijs. Nu is er nog maar één openbare school in de gemeente, namelijk in Maartensdijk. GroenLinks De Bilt wil dat de gemeente meer mogelijkheden voor openbaar onderwijs stimuleert en faciliteert.

GEZONDE SCHOOLGEBOUWEN IN EEN GROENE OMGEVING

Goed onderwijs is alleen mogelijk in een schoolgebouw en omgeving die past bij de eisen van deze tijd: schoon, veilig, gezond en groen. Door de coronacrisis is het belang van een gezond binnenklimaat en ventilatiemogelijkheden extra duidelijk geworden. Dit is bovendien ook beter voor de leerprestaties. Tegelijk wil de gemeente uiterlijk in 2050

energieneutraal zijn. Daarvoor is het nodig dat bij iedere renovatie of nieuwbouw de scholen energieneutraal worden. De gemeente bevordert dit met een plan om alle scholen te verduurzamen en ventilatiemaatregelen te subsidiëren.

Schoolpleinen worden zoveel mogelijk groen ingericht. Dit bevordert de natuurbeleving, wekt creativiteit op en is rustgevend. We stimuleren gebruik van natuur- en milieueducatie en programma's voor lager en voortgezet onderwijs, waarin klimaat en circulariteit centraal staan. Leerlingen krijgen de kans om in een schooltuin te werken of mee te werken in de bestaande buurtmoestuinen.

IEDER KIND OF JONGERE ZIT OP SCHOOL OF VOLGT EEN LEERWERKTRAJECT, LANGDURIG THUISZITTEN IS GEEN OPTIE

Hulp van het Centrum voor Jeugd en Gezin is snel beschikbaar als kinderen en ouders ondersteuning nodig hebben bij dreiging van langdurig schooluitval, want hoe langer het duurt, hoe moeilijker het wordt om weer naar school te gaan. Met de scholen worden afspraken gemaakt om leerlingen die langdurig thuiszitten tijdelijk elders op te vangen en weer terug te leiden naar school.

BEWEGEN, SPORTEN EN ONTSPANNEN IN JE EIGEN BUURT

De directe omgeving waar kinderen en jongeren wonen daagt uit om meer te bewegen. Op school en daarbuiten geven wij kinderen en jongeren de ruimte met voldoende sport- en speelvoorzieningen, bijvoorbeeld door de inrichting van een deel van het schoolplein als natuurspeelplaats (bomen om in te klimmen, waterpartijen, zand, struiken), door simpele trapveldjes en door het plaatsen van outdoor fitness apparaten.

Er zijn voldoende speel- en sportvoorzieningen in alle kernen. Bij de Kwinkelier komt een speelvoorziening op het Vinkenplein.

Jongeren worden gestimuleerd om te gaan sporten, bijvoorbeeld door een kennismakingsprogramma met verschillende sporten. We handhaven de inzet van de

**LEYLA UMMELS-
ÇAVUŞOĞLU:**

“Alle jongeren en kinderen verdienen eerlijke kansen om zich te ontwikkelen en op te groeien in gemeente De Bilt.”

buurtsportcoaches van Mens De Bilt. Zij komen op plaatsen waar kinderen en jongeren (en ouderen) komen die moeilijke omstandigheden hebben en/of niet gemakkelijk zelf gaan sporten en bewegen. In coronatijd is de deelname aan sporten en bewegen met name gedaald bij de jeugd in een buurt als De Planetenbaan.

Ook stimuleren wij scholen om jongeren enthousiast te maken voor kunst en cultuur, onder meer door de aanstelling van een cultuurcoördinator die scholen, culturele instellingen en kunstenaars met elkaar in contact brengt, óók als het gaat om voor- en naschoolse activiteiten.

Er komen meer ontmoetingsplekken voor jongeren. Jongeren die zelf activiteiten organiseren, krijgen daarbij hulp van de gemeente. Overlast door jongeren lossen we samen met de jongeren en omwonenden op. Door te praten, ruimte te bieden en grenzen te stellen en zo nodig alternatieve activiteiten te organiseren.

IEDER KIND GELIJKE KANSEN

Kinderen uit gezinnen die worstelen met armoede, taalachterstand of een ongezonde leefomgeving hebben een valse start. Nu bepalen sociaaleconomische achtergrond, herkomst en zelfs postcode nog te vaak de kansen die kinderen krijgen om zich te ontwikkelen en hun talenten te benutten. Daarom heeft GroenLinks De Bilt extra aandacht voor kinderen en gezinnen in deze omstandigheden.

Kinderen mogen bijvoorbeeld niet de dupe zijn van armoede in een gezin. De Bilt blijft in haar armoedebeleid rekening houden met deze doelgroep. Ouders die dit niet zelf kunnen betalen, kunnen voor hun kinderen gemakkelijker gebruik maken van het Jeugdfonds Sport & Cultuur of via de Stichting Leergeld De Bilt een financiële bijdrage krijgen voor binnen- en buitenschoolse activiteiten of de aanschaf van een laptop of fiets.

WE ZETTEN IN OP HET VOORKOMEN VAN PROBLEMEN OP LATERE LEEFTIJD

Een gezonde leefstijl op jonge leeftijd is de basis voor een gezond en vitaal leven als je ouder bent. Middelenmisbruik zoals alcohol, roken, lachgas e.d. kan leiden tot onherstelbare gezondheidsschade bij jongeren. In samenwerking met de scholen, politie en de GGD wijst de gemeente jongeren op de risico's en mogelijke gevolgen op de lange termijn en proberen we middelenmisbruik tegen te gaan. GroenLinks De Bilt wil dat de gemeente verder investeert in een rookvrije generatie door samen met sportverenigingen, welzijn, onderwijs en de GGD meer rookvrije omgevingen te creëren, bijvoorbeeld bij sportterreinen, sportaccommodaties, speeltuinen, scholen en gemeentelijke gebouwen.

Vroeg leren omgaan met geld en het snel bespreken en aanpakken van financiële problemen kan erger voorkomen. Het Bureau Krediet Registratie (BKR) meldt dat jongeren nu door de coronamaatregelen vaker betalingsachterstanden hebben. We willen voorlichting voor jongeren over het goed omgaan met geld en het voorkomen van problematische schulden. Jongeren die een bijstandsuitkering aanvragen krijgen een 'rondkomengesprek' om het ontstaan van schulden te voorkomen. Jongeren die in de schulden zitten, bijvoorbeeld door corona, helpen we met een Jongeren Perspectief Fonds, dit is een revolverend fonds waarmee jongeren met 2 jaar schuldenvrij zijn. Programma's die zijn gericht op het verbeteren van de sociaaleconomische positie moeten aansluiten bij het alledaagse leven van jongeren via de school, sport, jongerenwerk en gericht zijn op toekomstbestendig werk, bijvoorbeeld in de zorg, onderwijs, energietransitie of bouw.

ONDERSTEUNING EN HULP ZONDER WACHTLIJST EN DICHTBIJ HUIS

Als kinderen of jongeren in zulke grote problemen komen dat zij hulp nodig hebben, vindt GroenLinks De Bilt dat ondersteuning en zorg snel en dichtbij beschikbaar moet zijn, omdat zo veel leed kan worden voorkomen. We willen een snelle en makkelijke toegang tot ondersteuning door het Centrum voor Jeugd en Gezin en andere zorg. Wachtlijsten voor jeugdzorg en GGZ-hulp zijn niet acceptabel. Er moet voldoende budget zijn voor de

verschillende vormen van jeugdhulp. We blijven hier samen met andere gemeenten steeds weer aandacht voor vragen bij de rijksoverheid.

Hulp aan jongeren wordt zoveel mogelijk in het gezin geboden. Als dat niet meer kan, dan zoeken we naar hulp die lijkt op een gezinssituatie: denk aan pleeggezinnen of gezinshuizen. Hierdoor voorkomen we zoveel mogelijk dat kinderen zijn aangewezen op jeugdzorg in instellingen. Soms is dat echter onvermijdelijk. De gemeente moet zorgen voor voldoende plekken voor deze jeugdigen. We werven meer pleeggezinnen en willen pleegouders ondersteunen, bijvoorbeeld door leerlingenvoer. We willen in omgevingsplannen gezinshuizen mogelijk maken.

OOK JONGEREN MOETEN ZELFSTANDIG KUNNEN WONEN IN DE BILT

Veel Biltse jongeren verlaten na de middelbare school de gemeente om ergens anders onderwijs te volgen of werk te zoeken. Voor jongeren die hier wel willen blijven is het vaak moeilijk om woonruimte te vinden. GroenLinks De Bilt wil meer kamers en woningen voor studerende en werkende jongeren en jongvolwassenen met lichte verstandelijke en/of lichamelijke beperking.

We stimuleren en maken gemengde woonvormen mogelijk en makkelijker, bijvoorbeeld jongeren die samen met ouderen in ouderencomplexen wonen of het verkameren (het omzetten van zelfstandige woonruimten in onzelfstandige woonruimten) en splitsen van woningen. In het kader van Beschermd Wonen kunnen jongeren uit de jeugdzorg die nog wat hulp nodig hebben bij volwassenen wonen (Kamers met aandacht).

KINDEREN EN JONGEREN BESLISSEN MEE

Nog te vaak bedenken volwassenen wat er goed is voor kinderen en jongeren. GroenLinks De Bilt vindt dat de gemeente meer moet luisteren naar kinderen en jongeren zelf.

Bijvoorbeeld als het gaat om het klimaat en de uitvoering van de jeugdzorg. Maar ook als het gaat om de inrichting van een speelplek of ruimte voor jongeren om buiten te zijn.

Jongeren die zelf activiteiten organiseren worden, als ze dat willen, ondersteund door jongerenwerkers van MENS De Bilt.

We willen meer kinderen en jongeren betrekken bij het maken van beleid. De gemeente zoekt naar de meest effectieve manier voor jongerenparticipatie (bijvoorbeeld via een app). Eerder hebben we hiermee goede ervaringen opgedaan. We onderzoeken de mogelijkheid voor een digitaal jongerenpanel en we behouden onze Kinderburgemeester die belangrijke thema's voor jongeren kan aankaarten.

HOOFDSTUK 5 ENERGIE EN DUURZAAMHEID

HOOFDSTUK 5

IEDEREEN ZET ZICH IN VOOR HET KLIMAAT

De klimaatcrisis is de grootste opgave van onze tijd. Het tegengaan van de opwarming van de aarde vergt al onze daadkracht, creativiteit en wil tot samenwerking. Wachten kan niet meer: we moeten nú de handen uit de mouwen steken. We zijn het verplicht aan onszelf én de toekomstige generaties.

Aan de ene kant zullen we actie moeten ondernemen om ons aan te passen aan de nu al voorkomende extremere hitte en neerslag. Aan de andere kant zullen we het probleem ook écht bij de bron aan moeten pakken. Dat wil zeggen minder broeikasgassen produceren. Dus energie besparen, minder CO₂-uitstoot door industrie en bedrijven, meer duurzame energie opwek en stoppen met het gebruik van aardgas. Om de klimaatdoelen te halen – en daarmee verdere opwarming van de aarde te voorkomen – moeten niet alleen internationaal en nationaal maar ook op lokaal niveau grote veranderingen plaatsvinden.

GroenLinks De Bilt kiest daarbij voor een rechtvaardige energietransitie. Rechtvaardig tussen burgers en bedrijven, rechtvaardig tussen burgers onderling én rechtvaardig tussen generaties. Daarbij nemen we ieders zorgen serieus, hebben we oog voor mensen met lage inkomens waarvoor de kosten van maatregelen hoog zijn en die ook de meeste gevolgen ervaren in inkomen als de energieprijzen stijgen. We ondersteunen inwoners en organisaties die zelf initiatief nemen.

De energietransitie vraagt veel van de inwoners en bedrijven van de Bilt. Het levert echter ook veel op! Verbeterde huizen en wijken, een groenere en schonere omgeving

en een leefbaar klimaat. Wij zien de energietransitie dan ook als een kans. Een kans op een eerlijker, groener en mooier De Bilt. Wij als gemeente zijn daarbij onmisbaar. Samen met onze inwoners kunnen we verduurzaming echt in de praktijk brengen. Daarbij is het natuurlijk belangrijk dat de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft.

GroenLinks De Bilt wil het volgende realiseren:

ENERGIEBESPARING

Goede woningisolatie levert een cruciale bijdrage aan energiebesparing. Ook voor een lagere energierekening en comfort. In alle wijken en kernen ondersteunen we inwoners bij het energiezuinig en toekomstbestendig maken van hun woning. We zorgen dat er een goed functionerend energieloket en dat er een aantal mooie en diverse voorbeeldwoningen in De Bilt is. Bij het energieloket kunnen inwoners van de gemeente De Bilt advies krijgen over isolatie van hun woning en (hybride) warmtepompen, maar bijvoorbeeld ook over klimaatvriendelijke mobiliteit, zoals (elektrische) deelauto's en fietsen. Op deze wijze informeren we inwoners over energiebesparing en over subsidieopties. We ondersteunen BENG! bij hun inzet van energiecoaches.

In 2020 betaalde de SSW meer dan 5,5 miljoen aan verhuurdersheffing, de heffing die zij aan het Rijk betalen over de waarde van de huurwoningen. Bij afschaffing van de verhuurdersheffing zorgen we ervoor dat woningcorporaties het geld dat zij overhouden aan verduurzaming van hun woningen besteden zodat de energierekening van huurders verlaagd wordt. Hierbij worden de woningen met het slechtste energielabel het eerst onder handen genomen.

Voor inwoners met een krappe beurs is speciale aandacht. Voor hen is het betalen van de energierekening nu al een opgave. Om ook voor hen de transitie haalbaar en betaalbaar te maken, krijgen zij gratis advies en kunnen zij ondersteuning krijgen met subsidies, kortingen door centrale inkoop, renteloze leningen, garantstelling of kwijtschelding.

LOKAAL OPWEKKEN ENERGIE

Bij het opwekken van energie zetten we in op zon op dak, zon op land en wind op land. We streven bij het plaatsen van de opwek van duurzame energie naar een eerlijke verdeling over de verschillende kernen. In alle gevallen streven we naar maximaal eigendom van de lokale omgeving. Opbrengsten van deze projecten worden ook in omgevingsfondsen ondergebracht, waarmee we ook middelen voor andere zaken (verbetering van de wijk of kern, sociale projecten, klimaatadaptatie) in de gemeente beschikbaar maken.

Er komt in de gemeente De Bilt een programma om vóór 2030 alle geschikte daken van gemeentelijk vastgoed (incl. infrastructuur als geluidschermen) en bedrijven van zonnepanelen te voorzien. Alle platte daken worden onderzocht, bedrijven worden betrokken bij de plannen. Waar mogelijk kan een energievoerderscoöperatie van inwoners rond deze daken een optie gegeven worden daar zonnepanelen op te leggen. We stimuleren de woonstichting SSW om alle geschikte huurwoningen te voorzien van zonnepanelen. Bij zon op land zorgen we ervoor dat zonneparken ontwikkeld worden op een manier dat er naast meer duurzame energie ook meer biodiversiteit en recreatiemogelijkheid komen. De zonneparken worden op een mooie manier in het landschap ingepast, als “energietuinen”.

Willen we lokaal of regionaal zelfvoorzienend zijn met opgewekte energie, dan vindt GroenLinks De Bilt dat er naast zonnepanelen ook andere opties van opwekking duurzame energie onderzocht moeten worden. Eén daarvan is het plaatsen van windturbines in onze gemeente. Een erg gevoelig onderwerp. Zeer hoge windturbines hebben diverse minpunten, maar ze brengen relatief veel meer op dan kleine, en kosten veel minder ruimte dan zonnevelden. Er zal gezocht moeten worden naar een goede balans tussen hoogte, aantal, locatie, baten, lasten en milieueffecten (denk aan veiligheid, geluid, slagschaduw, verstoring van mens en dier). In afstemming met de andere partners (zoals de Universiteit Utrecht) kijken we hoe in overleg met de omgeving windturbines langs de A28 te realiseren zijn. Windturbines langs de A27 blijft ook een optie.

YVO KOK-PALMA:

“Het klimaat verandert sinds de aarde bestaat, maar de moderne mens heeft enorme invloed door het versterkte broeikaseffect. Ook in gemeente De Bilt moeten we nu in actie komen om onze CO₂-footprint terug te brengen.”

SAMENWERKEN IN DE ENERGIETRANSITIE

Waar mogelijk werken we proactief en intensief samen met bestaande bewoners-initiatieven en energiecoöperaties, zoals de initiatieven voor de aanleg van twee zonneparken in Groenekan. In het streven naar een energieneutraal De Bilt speelt BENG!, de onafhankelijke lokale energiecoöperatie van en voor inwoners van gemeente De Bilt, een belangrijke rol.

We stimuleren de totstandkoming van nieuwe gezamenlijke initiatieven. We kijken met partners naar slimme energiecombinaties op wijkniveau, waar opwek en vraag slim gekoppeld kunnen worden. Parallel zetten we in op een gemeentelijk Burgerberaad. Hierbij wordt een gelote groep burgers geraadpleegd over hoe de gemeente De Bilt zijn bijdrage aan de energietransitie gaat leveren. Niet alleen tot 2030, maar juist ook richting 2050.

De Regionale Energie Strategie van zestien Utrechtse gemeenten moet in 2023 gereed zijn. GroenLinks De Bilt wil dat De Bilt daarin niet zozeer een volger, maar een initiatiefrijke koploper is die staat voor een strategie waarin de ambitielat zo hoog mogelijk wordt gelegd. In onze gemeente en regio wordt niet gezocht naar olie en (schalie) gas. De gemeente staat vierkant achter het recente protest (oktober 2021) van de provincie Utrecht waarin deze zich uitspreekt tegen de landelijke overheid die deze mogelijkheid toch open wil laten. GroenLinks De Bilt spreekt zich eveneens uit tegen exploratie naar en/of het in gebruik nemen van nieuwe fossiele of nucleaire brandstoffen.

Om de energietransitie in De Bilt te laten slagen is er wel capaciteit nodig. GroenLinks De Bilt wil dan ook de komende raadsperiode inzetten op een groei van de capaciteit binnen de gemeente, zowel op het gebied van participatie als technische/project kennis.

VAN HET GAS AF

We gaan stoppen met het gebruik van aardgas in gebouwen. Niet morgen en allemaal tegelijk, maar wel wijk voor wijk richting 2050. Daarom moeten we wel nu beginnen.

De Bilt werkt aan haar Transitievisie Warmte (TVW). Hierin staat welke wijk en kern wanneer van het gas af gaat. We gaan zodra de TVW af is het gesprek aan met inwoners in de wijken en kernen die vóór 2030 aan de beurt zijn. Daarbij staan we bij de wijk en kern open voor participatie op ieder niveau van de participatieladder. Als er een bewonersinitiatief met plannen in de wijk of kern is, betrekken we ze actief bij het opstellen van het uitvoeringsplan.

We kijken samen met inwoners wat ze belangrijk vinden en welke zaken (bereikbaarheid, groen, klimaatadaptatie, verkeer) in de wijk of kern ook verbeterd kunnen worden als we aan de slag moeten met het aardgasvrij maken van de wijk. Samen gaan we werken aan wijken voor de toekomst!

Bij het aanwijzen van de warmteleverancier in de wijk zetten we in op een publiek-privaat samenwerkingsverband en vernieuwende (bewoners-)initiatieven om nieuwe warmtenetten te ontwikkelen.

OOK BEDRIJVEN DOEN MEE

Bedrijven moeten uiteraard hun steentje bijdragen. Het Bilts Energie Akkoord, waaraan zich in voorgaande jaren vooraanstaande bedrijven en instellingen hebben gecommitteerd, vormt een krachtige basis om met bedrijven en instellingen energie neutrale doelstellingen uit te zetten en te realiseren. Samen met de netbeheerder en bedrijven in de gemeente zetten we een Zon op Dak programma op met als doel in 2030 alle geschikte en beschikbare daken van bedrijven met zonnepanelen vol te leggen. Ook meer innovatieve ideeën zoals zonnecellen ingebouwd in de ramen, zonne-energie-waterboilercombinaties en gevelplaten die stroom opwekken worden gestimuleerd. In 2023 hebben alle bedrijfspanden minimaal energielabel C en zijn daartoe alle erkende maatregelen voor energiebesparing genomen. Het spreekt voor zich dat de gemeente De Bilt handhaaft en dat alle bedrijven dan in het kader van de energiebesparingsplicht een controle door de Omgevingsdienst Regio Utrecht gehad hebben.

WE ZETTEN IN OP CIRCULARITEIT

Slim bouwen, renovatie van huizen en infrastructuur doen we energieneutraal of energiepositief, en zoveel mogelijk circulair en klimaatadaptief. Nieuwe gebouwen krijgen een materialenpaspoort, en er wordt zoveel mogelijk gebouwd met lokale en hernieuwbare grondstoffen. De gemeente ontwikkelt een brede visie op hoe de gemeente De Bilt vormgeeft aan de doelstellingen voor klimaat en circulariteit richting 2030 en 2050. Er komt een aanpak op alle beleidsterreinen.

We ondersteunen lokale burgerinitiatieven en ondernemers die de lokale circulaire economie dichterbij brengen. Te denken valt aan initiatieven als bouwkringloop, circulair ambachtscentrum, repaircafé's, plog-sessies, 'Breng je eigen verpakking mee'-stickers voor ondernemers, kledingruil, buurtbiebs en andere lokale deelplatforms. We draaien het bestaande stickersysteem voor het beperken van ongeadresseerd drukwerk om: inwoners moeten hierom vragen met een ja/ja sticker. Zonder sticker is geen drukwerk. Hiermee kunnen we de hoeveelheid afval terugdringen.

De gemeente speelt een (pro-)actieve rol binnen de Alliantie Cirkelregio Utrecht dat als doel heeft steeds slimmer met grondstoffen om te gaan, van productie en inkoop tot gebruik en hergebruik. In deze alliantie werken we samen met partners uit de regio, optimaliseren we het omgaan met grondstoffen en wisselen we kennis uit.

OMGEVINGSVISIE

De komende jaren gaat de gemeente aan de slag met de Omgevingsvisie. In deze visie moeten stevige ambities wat betreft natuurontwikkeling en duurzame energie komen. GroenLinks De Bilt wil dat inwoners, milieu- en natuurgroepen, energiecoöperaties en agrarische collectieven actief betrokken worden bij het opstellen van deze visie.

De energietransitie vraagt letterlijk om ruimte, om goede inpassing en een integrale afweging van het gebruik tegenover andere “ruimtegebruikers” als natuur, recreatie en wonen. Tegelijkertijd vraagt het klimaatprobleem om urgentie en doorpakken. Wij zijn ons bewust van deze afweging, daarom gaan we nu al aan de slag.

WE GEVEN ZELF HET GOEDE VOORBEELD

Wij willen dat de gemeente De Bilt op lokaal niveau een doelstelling voert die ten minste in lijn is met de doelstelling van 55% reductie in 2030 van broeikasgassenuitstoot ten opzichte van 1990. De gemeente gaat actief haar panden verduurzamen, waarbij de wettelijke norm, minimaal label C in 2023, voor alle kantoorpanden gehaald wordt. In 2025 hebben alle daken van het gemeentelijk vastgoed zonnepanelen.

De gemeente gaat actief sturen op het terugdringen van de emissies en het elektrificeren van het wagenpark. De gemeente is transparant in haar eigen energieverbruik en hoe en waar zij energiebesparing realiseert. De gemeente stelt een investeringsplan op om het eigen vastgoed in 2030 te verduurzamen tot het hoogste energielabel. Ook het Biltse gemeentehuis moet behouden en verduurzaamd worden. Het monumentale Jagtlust verdient met respect voor de historie een nieuwe duurzame toekomst als bestuurlijk hart voor de zes Biltse kernen. Ook voor de nieuwbouw, waarin nu de gemeentelijke diensten en politie is gevestigd, wordt in de komende raadsperiode een (investerings) plan voorgelegd en besloten om te komen tot een representatief, (multi-) functioneel gebouw.

De gemeente gaat circulair verantwoord inkopen. In 2025 zijn 50% van de opdrachten en inkopen circulair en gebruiken we dus de helft minder primaire grondstoffen. Bij de inkoop

van werken, goederen en diensten zet de gemeente maximaal in op leveranciers met een lage CO₂-footprint.

We blijven ook maatschappelijk verantwoord inkopen en professionaliseren dit verder.

Omdat we een Fairtrade Gemeente zijn en willen blijven, kopen we in volgens het fairtrade principe. Daarmee dragen we bij aan 10 van de 17 Sustainable Development Goals.

HOOFDSTUK 6

BESTUURSCULTUUR, PARTICIPATIE EN FINANCIËLE VERANTWOORDING

HOOFDSTUK 6

WE DOEN HET SÁMEN, FINANCIIEEL VERANTWOORD EN MET EEN OPEN BLIK

Een goede financiële uitgangspositie, open en transparant besluitvormingsproces en respectvolle samenwerking zijn belangrijke bouwstenen op weg naar het realiseren van onze ambities. GroenLinks De Bilt stimuleert diversiteit, staat voor respectvolle en eerlijke politiek en zoekt naar samenwerking en verbinding.

GroenLinks De Bilt wil het volgende realiseren:

PARTICIPATIE - SAMEN MET INWONERS

GroenLinks De Bilt staat voor een open samenleving waarin je kunt zijn wie je bent en kunt zeggen wat je vindt. Je voelt je er thuis en veilig. In onze gemeente wonen mensen met verschillende achtergronden, overtuigingen en voorkeuren. We gaan respectvol met elkaar om. GroenLinks De Bilt wil dat mensen wat te zeggen hebben over de plek waar ze leven, wonen, werken en ontspannen. Wij willen dat mensen mee kunnen praten en mee kunnen denken over de beslissingen die hen raken. Een gemeente zijn die luistert naar inwoners.

De gemeente informeert inwoners actief over gemeentelijke acties, zoals bijvoorbeeld grootschalige participatietrajecten, de gemeentelijke agenda, groenonderhoud en het kappen van bomen, waarbij meer dan voorheen gebruik wordt gemaakt van sociale media.

Inwoners van de gemeente De Bilt kunnen in een vroeg stadium al meepraten over belangrijke beslissingen en hebben daadwerkelijk invloed: beginspraak. We willen ook meer kinderen en jongeren betrekken bij het maken van beleid. De gemeente zoekt naar de meest effectieve manier om de jongerenparticipatie gestalte te geven (zie hoofdstuk 4 over jeugd). Er komen daarnaast vaker wijkschouwen waarbij inwoners met een ambtenaar de staat van de wijk of het dorp doornemen.

Participatietrajecten worden vroegtijdig gestart. Inwoners moeten daarbij actief ingewijd en geïnformeerd worden over processen en ontwikkelingen zodat zij hun invloed kunnen uitoefenen. Van elk participatietraject worden de ervaringen verzameld en gebruikt om een volgend proces verder te verbeteren.

Er wordt gebruik gemaakt van online enquêtes waarbij inwoners om hun mening wordt gevraagd. Participatietrajecten als ‘Samen werken aan wonen’ zijn belangrijk, deze worden wat GroenLinks De Bilt betreft voortgezet bij de ontwikkeling naar een Omgevingsvisie. Hierbij wordt ook actief gezocht naar mensen die vanuit een algemeen belang of inwonersgroepen kunnen spreken.

Participatie moet zorgen voor betere plannen. Klankbordgroepen en inspraakavonden zijn een middel om inwoners een stem te geven. Het is belangrijk dat daarbij iedereen gehoord wordt: mondige burgers die makkelijk meepraten, maar ook inwoners voor wie praten wat minder vanzelfsprekend is. In adviezen wordt melding gemaakt van alle standpunten en argumenten die in een klankbordgroep naar voren zijn gekomen.

Lokale participatie is daarnaast essentieel voor het vergroten van het draagvlak bij grote thema's als de woningbouwopgave en de energiestrategie. In het Klimaatakkoord bijvoorbeeld is afgesproken dat lokale partijen en inwoners actief kunnen meepraten en meebeslissen over de manier waarop de energietransitie wordt gerealiseerd en dat moet worden gestreefd naar minimaal 50 procent lokaal eigendom van grootschalige wind- en zonneprojecten.

Participatie is níet pas geslaagd als inwoners en gemeente volledig tot consensus komen over de uitkomst van een project. De gemeente dient immers ook het algemeen belang af te wegen van huidige en toekomstige inwoners, en daarbij ook soms over de grenzen van de eigen gemeente te kijken.

Klachten van inwoners zien wij als een gratis advies. De gemeente moet deze klachten tijdig en adequaat afhandelen. GroenLinks De Bilt vindt dat de gemeente een open houding moet hebben naar burgerinitiatieven en soepel moet omgaan met belemmerende regels. Inwoners willen daarnaast niet alleen advies geven maar steeds vaker zelf de handen uit de mouwen steken. Denk aan al die initiatieven op het gebied van buurttuinieren of aan BENG! als het gaat om het samen werken aan een energieneutrale gemeente.

GroenLinks De Bilt vindt dat inwoners vaker ook zeggenschap moeten krijgen. Dat betekent dat de gemeenteraad in dat geval de kaders vaststelt en dat de inwoners beslissen hoe het geld het beste kan worden uitgegeven. Bijvoorbeeld bij de inrichting van een park of een straat. De raad toetst alleen of het voorstel voldoet aan de door haar gestelde kaders.

De gemeente stimuleert dat inwoners vaker gebruik maken van de mogelijkheid om een Burgerinitiatief in te dienen, waarmee voorstellen op de agenda van de gemeenteraad kunnen worden geplaatst.

We benutten de mogelijkheid van een Burgerberaad voor complexe onderwerpen als de Regionale energiestrategie (RES). In navolging van landen als Duitsland, Frankrijk en Engeland, kan een groep willekeurig gelote inwoners uit alle lagen van de bevolking zitting nemen in een Burgerberaad en politiek advies geven over complexe vraagstukken, binnen vooraf door de raad gestelde kaders. Daarbij worden zij op dezelfde vlieghoogte gebracht als de raad. Een Burgerberaad helpt om tegenstrijdige belangen en politieke patstellingen rond bijvoorbeeld de energietransitie te overstijgen en te komen tot besluiten met een

breder draagvlak. Dit is een vorm van participatie die verder gaat dan de al bestaande instrumenten en inspraakmomenten.

GOEDE EN BETROUWBARE INFORMATIE

De lokale pers zoals RTV De Bilt en de Vierklank wordt gewaardeerd, ondersteund en eerlijk betaald voor hun diensten; zij verrichten een belangrijke taak bij het informeren van inwoners. Dit moeten zij onafhankelijk kunnen blijven vervullen. De gemeente werkt mee aan het verkrijgen van betere faciliteiten voor Regio TV De Bilt, zodat deze een actievere rol kan spelen met betrekking tot de menings- en besluitvorming. Daarbij is er extra aandacht voor het vergroten van het bereik, onder andere via nieuwe (social) media. Het gemeentebestuur informeert haar inwoners jaarlijks via de lokale media over wat er wel en niet is bereikt en wat dat heeft gekost.

OOG VOOR PRIVACY

Om de digitale veiligheid te kunnen waarborgen komt er een audit op privacy en veiligheid van de gemeente en al haar diensten. We zijn tegen de surveillance maatschappij. Gezichtsherkenning in de publieke ruimte, of herkenning van gedrag of emotie in de publieke ruimte moet verboden worden.

Beslissingen met mogelijke impact op mensenlevens en mensenrechten moeten uiteindelijk altijd door mensen gemaakt worden. We zijn dan ook transparant over de manier waarop technologie door de gemeente wordt ingezet en hanteren een publiek algoritmeregister. We informeren inwoners wanneer beslissingen over hen worden gemaakt met behulp van kunstmatige intelligentie (AI) en maken duidelijk wat wordt meegewogen in een beslissing, bijvoorbeeld bij het toekennen van toeslagen, bepalen van onderwijsniveaus of het verstrekken van subsidies. We zorgen ervoor dat algoritmen die de gemeente gebruikt niet discriminerend zijn.

ANTI-DISCRIMINATIE

In de gemeente De Bilt willen we dat iedereen mee kan doen. Scholen, sportverenigingen, werkgevers en clubs die gemeentesubsidie krijgen voeren daarom een actief antidiscriminatiebeleid. Dit wordt één van de voorwaarden aan de gemeentesubsidie. We hebben hierbij ook specifiek aandacht voor LHBTIQ+-personen en bevorderen hun zichtbaarheid. We werken daarbij nauw samen met COC Midden-Nederland.

FINANCIËEL GEZONDE GEMEENTE

Als gevolg van de rigoureuze bezuinigingen door de rijksoverheid en de kosten van de coronapandemie heeft ook de gemeente De Bilt de afgelopen jaren ingrijpende maatregelen moeten nemen om de financiële huishouding op orde te houden. We zijn desondanks weer op de goede weg als gemeente. Wij blijven ons hard maken voor een adequate financiering door het rijk van aan de gemeente toebedeelde taken (sociaal domein, energietransitie). Daarnaast zorgen wij voor een verantwoorde gemeentebegroting.

Indien de gemeentebegroting een structureel tekort blijft laten zien en er met heroverwegingen onvoldoende ruimte kan worden gevonden voor het realiseren van nieuw beleid, kiest GroenLinks De Bilt voor het verhogen van de Onroerende Zaak Belasting (OZB), aangezien daarmee naar verhouding de zwaarste lasten terechtkomen op de sterkste schouders.

Mede dankzij een initiatief van GroenLinks De Bilt is er inmiddels een actiever gemeentelijk beleid met betrekking tot het verwerven van subsidies voor lokaal en regionaal beleid. Dit zetten we door. Tenslotte pleiten wij voor het hanteren van verdere financiële prikkels om inwoners te stimuleren om duurzame maatregelen te treffen, bijvoorbeeld in de vorm van een verlaging van de legeskosten. Voor inwoners met lagere inkomens is daarbij extra aandacht.

BESTUURSCULTUUR

GroenLinks De Bilt vindt het belangrijk dat de politiek kritisch naar zichzelf kijkt. Samen met collega raadsleden, Burgemeester & Wethouders en ambtenaren willen we werken aan een open bestuurscultuur waarin collegialiteit en effectiviteit voorop staan. De bestuurscultuur in gemeente De Bilt kan beter. Daarbij geldt een ontspannen houding en respect voor elkaar als een goede start. Een coalitie moet elkaar niet vastklemmen maar ruimte geven voor verschillen. Een college kan meer ruimte bieden voor een andere uitkomst dan het eigen voorstel. De oppositie moet voldoende positie en invloed hebben, en ook daar moet ruimte zijn voor een verscheidenheid aan geluid. De inzichten die in de periode 2021-2022 met een minderheidscollege worden opgedaan nemen wij samen met andere ervaringen mee voor de toekomst. We zullen ons inspannen om de omgangsvormen en samenwerking tussen de raad en het college te verbeteren, iets dat uiteraard bij onszelf begint. GroenLinks De Bilt belooft daarbij een open houding aan te nemen, constructief en vooral op inhoud gericht. Wij zullen zoals steeds onze verantwoordelijkheid nemen op basis van ons verkiezingsprogramma.

Er is een tekort aan capaciteit op het gemeentehuis, vacatures worden soms moeilijk vervuld en het verzuim is hoog. Dit gaan we aanpakken. Zo nodig trekken we meer geld uit voor uitbreiding van het ambtenarenapparaat. Met kostbare uitbesteding gaan we spaarzaam om.

Wat GroenLinks De Bilt betreft blijft gemeente De Bilt een zelfstandige gemeente. Zo kunnen wij onze eigenheid beter recht doen en blijft de politiek dicht bij huis.

ARTIKEL 1

ALLEN DIE ZICH IN NEDERLAND BEVINDEN,
WORDEN IN GELIJKE GEVALLEN
GELIJK BEHANDELD
DISCRIMINATIE WEGENS GODSDIENST,
LEVENSOVERTUIGING,
POLITIEKE GEZINDHEID, RAS, GESLACHT
OF OP WELKE GROND DAN OOK,
IS NIET TOEGESTAAN.

Kunstwerk Artikel 1 Grondwet, dat op initiatief van GroenLinks De Bilt
sinds 2018 in het gemeentehuis hangt.
Kunstenaar: Iris van Haaren

KANDIDATENLIJST

**GROEN
LINKS**
DE BILT

TEAM VOOR VERANDERING

KANDIDATENLIJST 2022

1. Anne Marie 't Hart
2. Jacomijn Baart
3. Yvo Kok-Palma
4. Leyla Ummels-Çavuşoğlu
5. Audrey Kruiniger
6. Arnold van der Lee
7. Rinus Scheele
8. Meindert Putter
9. Willemein van Leeuwen
10. Eveline van der Aa
11. Jesper Bloem
12. Bart Looman
13. Diet Rademaker
14. Peter Weijers
15. Timon Blok
16. Gert Kelfkens
17. Ingrid Oude Lenferink
18. Partap Bansie
19. Anne Brommersma

debilt.groenlinks.nl

twitter.com/GL_DeBilt

facebook.com/groenlinksdebilt

[instagram.com/groenlinks de bilt](https://instagram.com/groenlinks_de_bilt)